

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej, a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu **D.**, zastúpenej JUDr. D., proti žalovanému **R.**, zastúpenému JUDr. P., **o určenie neplatnosti rozhodnutia predstavenstva žalovaného**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. septembra 2006 č. k. 19 Cb 16/1997-260, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline z 13. septembra 2006 č. k. 19 Cb 16/1997-260 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa určil, že rozhodnutie predstavenstva žalovaného R., zn. 578/1992 z 21.05.1992, o zrušení členstva žalobcu D. u žalovaného, je neplatné. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti zrušenia jeho členstva, ktoré mu bolo zrušené z dôvodu nadbytočnosti a zmeny úloh organizácie. Rozhodnutie o zrušení členstva bolo vydané 21.05.1992, v ktorom čase bol účinný zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ktorý v § 772 bod 7 zrušil zákon č. 162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. Otázkou právneho režimu, podľa ktorého sa bude posudzovať platnosť žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného, s konečnou

platnosťou posúdil dovolací súd, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. Obdo V 54/2003 vyslovil záväzný právny názor, že právna povaha družstiev uvedených v § 765 ods. 1 Obch. zákonníka sa spravuje do zápisu zmien v obchodnom registri podľa ods. 2 doterajšími právnymi predpismi a stanovami. V zmysle uvedeného súd prvého stupňa zistil, že na strane žalovaného podľa § 11 ods. 1 zák. č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadani majetkových nárokov družstva, ktorý predpis bol osobitným predpisom, na ktorý odkazovalo ustanovenie § 765 ods. 1, 2 Obch. zák., došlo k schváleniu transformačného projektu družstva žalovaného valným zhromaždením z 20.11.1992 a následne došlo k podaniu návrhu na registrový súd na vykonanie zmien v zmysle transformačného projektu 26.01.1993. Zmena bola súdom zaregistrovaná, resp. o tejto zmene bolo rozhodnuté 05.04.1993 a z tohto dôvodu v čase vykonania žalobou napadnutého úkonu zrušenia členstva žalobcu u žalovaného s prihliadnutím na ust. § 766 ods. 2 Obch. zák. bolo potrebné aplikovať § 31 ods. 1 písm. b/ zák. č. 162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve spolu so stanovami žalovaného. Podľa tohto ustanovenia predstavenstvo môže rozhodnúť o zrušení členstva, ktorého súčasťou je pracovný vzťah, ak člen sa stane pre družstvo nadbytočným v dôsledku zmeny úloh organizačnej jednotky, v ktorej je zaradený, jej technického vybavenia, alebo iných organizačných zmien družstva; to neplatí, ak ide o člena, ktorý je vlastníkom združených pozemkov. V konaní nebolo sporné, že v prípade žalobcu išlo o členstvo v družstve žalovaného bez vlastníctva združených pozemkov, a že súčasťou jeho členstva bol pracovný vzťah. Žalovaný postupoval podľa ust. § 31 ods. 2 zák. č. 162/1992 Zb., keď žalobcovi doručil písomné rozhodnutie o zrušení členstva, ktoré žalobca prevzal, a to účastníci nerozporovali, 22.05.1992. Žalobca v zákonom stanovenej lehote podľa § 33 ods. 1 zák. č. 162/1992 Zb. podal žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia o zrušení členstva.

K otázke neplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného súd uviedol, že predovšetkým vychádzal z ust. § 31 ods. 3 tretia a štvrtá veta zákona č. 162/1990 Zb., podľa ktorého v rozhodnutí o zrušení členstva musí byť uvedený dôvod tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. Dôvod uvedený v rozhodnutí o zrušení sa nesmie dodatočne meniť. Rozhodnutie žalovaného neobsahovalo okrem výrokovej časti i odôvodnenie, pričom súd prvého stupňa konštatoval, že z hľadiska vyššie uvedeného ustanovenia napadnutý právny úkon je neurčitý a v rozpore s týmto zákonným ustanovením. Dôvod zrušenia členstva žalobcu u žalovaného nie je v napadnutom rozhodnutí predstavenstva skutkovo vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je

zrejmé, či ide o dôvod zrušenia členstva podľa skutkového vymedzenia v zmysle ust. § 31 ods. 1 písm. b/ zák. č. 162/1990 Zb. pre nadbytočnosť, čo by zodpovedalo čl. 30 ods. 1 písm. c/ stanov žalovaného z 29.03.1991, alebo či ide o dôvod zrušenia členstva podľa ust. § 31 ods. 3 prvá veta zák. č. 162/1990 Zb., čo by zodpovedalo čl. 30 ods. 3 stanov žalovaného, keďže podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia predstavenstva žalobca s pracovným zaradením ako robotník, doteraz do práce nenastúpil z dôvodu PN jeho a jeho detí a oznámil, že po skončení OČR nastúpi 18.05.1992 do práce s tým, že predstavenstvo zistilo, že v uvedený deň nenastúpil do práce a je toho názoru, že nemá záujem pracovať v družstve na úseku rastlinnej výroby ako robotník. Takto formulované rozhodnutie predstavenstva žalovaného spôsobuje, že skutkovo vymedzený dôvod zrušenia členstva nie je preskúmateľný a nespĺňa náležitosti nezameniteľnosti s iným dôvodom. V dôsledku toho podľa § 33 ods. 1 zák. č. 162/1990 Zb. súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť napadnutého rozhodnutia predstavenstva, ako hmotnoprávneho úkonu žalovaného pre rozpor so zákonom, konkrétne s ust. § 31 ods. 1 písm. b/, ods. 3 zák. č. 162/1990 Zb. Odôvodnenie rozhodnutia nekorešponduje s výrokovou časťou, ktoré sú v rozpore a tým je daná tiež neurčitosť právneho úkonu rozhodnutia o zrušení členstva, ktorý dôvod nesie so sebou dôsledok neplatnosti.

Súd prvého stupňa sa tiež zaoberal aj vecným dôvodom neplatnosti napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k uvádzanému dôvodu nadbytočnosti žalobcu. V tejto otázke žalovaný predložil súdu prehľad pohybu členov družstva v rovine ich pracovnoprávneho pomeru k družstvu v dôsledku organizačných zmien. Žalovaný však vo vzťahu k druhu vykonávanej činnosti žalobcu, ako technicko-hospodárskemu pracovníkovi, ktorého predmetom činnosti bolo účtovníctvo a plánovanie, nepreukázal, že by konkrétna organizačná zmena postihla priamo a konkrétne pracovné miesto a zaradenie žalobcu v organizačnej štruktúre žalovaného. Doložené organizačné schémy na č.l. 17 až 21 spisu boli nedatované, neurčité, nezrozumiteľné a nepreukazovali organizačnú zmenu takého charakteru, v ktorej by bolo zrejmé a nepochybné, že priamo postihla pracovné zaradenie a pracovné miesto žalobcu. Záver o nadbytočnosti žalobcu nebolo možné prijať ani na základe svedeckých výpovedí, ktoré v tomto zmysle boli príliš všeobecné, nekonkrétne. Bolo z nich možné len usudzovať, že k určitým organizačným zmenám došlo, že došlo k znižovaniu počtu pracovníkov na úseku THP, ale nebolo z nich zrejmé, či konkrétne pracovné miesto žalobcu a jeho pracovná činnosť

boli týmito organizačnými zmenami priamo dotknuté. Z uvedeného dôvodu nedošlo k platnému zrušeniu členstva žalobcu.

Žalobca si uplatnil dva samostatné nároky, a to jeden vo vzťahu k určaniu neplatnosti napadnutého rozhodnutia predstavenstva žalovaného a druhý na náhradu jeho ušlého zárobku. Za daného stavu veci súd prvého stupňa rozhodol týmto čiastočným rozsudkom o prvom nároku a o ďalších nárokoch, vrátane náhrady trov konania súd rozhodne v konečnom rozhodnutí.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný, navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol, nakoľko súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a vec nesprávne právne posúdil. Opätovne uviedol, že žalobca pracoval u žalovaného ako THP pracovník, pričom vykonával kumulovanú funkciu, účtovníctvo a plánovanie. Počas pracovného pomeru bol často PN, alebo na OČR. Od februára 1992 boli na žalovaného vyvíjané hospodárske a ekonomické nátlaky, ktoré smerovali k tomu, aby znížil stav pracovníkov. Uvedená skutočnosť jednoznačne vyplýva zo svedeckých výpovedí svedkov J., M., D., B., ako aj J.. Žalovaný vypracoval novú štruktúru, v zmysle ktorej z 250 pracovníkov malo zostať v zamestnaní iba 82 pracovníkov a z pôvodných 56 TH pracovníkov malo zostať len 13 pracovníkov s tým, že mnohé funkcie sa kumulovali. Žalovaný prípisom zo 14.09.1990 oznámil žalobcovi, že po ukončení materskej dovolenky môže byť s ním spísaná nová dohoda, avšak iba na prácu v robotníckej profesii. Žalobca vyhľadal predsedu družstva žalovaného v apríli 1992 a trval na zaradení do práce pre THP pracovníkov. Tento mu však ponúkol len robotnícku prácu v rastlinnej výrobe. Žalobca následne oznámil, že do tejto práce nastúpi. Následne zaslal žalovanému oznámenie o svojej PN a OČR, ktorá trvala až do 15.05.1992 s tým, že do práce nastúpi až 18.05.1992. Keďže do práce nenastúpil, žalovaný na svojom zasadnutí 20.05.1992 prijal uznesenie č. 13/1992 o tom, že predstavenstvo nanovo prehodnotilo personálne obsadenie jednotlivých úsekov, kde sa riešilo aj zaradenie žalobcu, pričom predstavenstvo družstva skonštatovalo, že žalobca do práce nenastúpil tak, ako to oznámil listom z 18.05.1992. Na túto skutočnosť sa predstavenstvo zhodlo na názore, že žalobca nemá záujem pracovať v družstve na úseku rastlinnej výroby ako robotníčka a rozhodol, že so žalobcom zrušuje členský pomer. Poukázal, že predstavenstvo konalo v súlade s ust. § 31 ods. 1 písm. b/ zák. č. 162/1990 Zb., ktoré umožňovalo zrušiť členstvo, ak

sa člen pre družstvo stal nadbytočným v dôsledku zmeny úloh organizačnej jednotky, v ktorej je zaradený, jej technického vybavenia, alebo z iných organizačných zmien družstva. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), po nariadení pojednávania podľa § 214 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v napadnutom rozsahu a z uvedených dôvodov podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že nie je opodstatnené.

Súd prvého stupňa zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav pre rozhodnutie o veci samej a z tohto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver o dôvodnosti žalobcom uplatňovaného návrhu.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, vyplývajúceho z ustanovenia § 31 ods. 3 zák. č. 162/1990 Zb., podľa ktorého v rozhodnutí o zrušení členstva musí byť uvedený dôvod tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, a že dôvod uvedený v rozhodnutí o zrušení sa nesmie dodatočne meniť. Podľa odvolacieho súdu zákon upravuje nielen povinnosť družstva skutkovo vymedziť dôvod zrušenia členstva, ale súčasne zakotvuje požiadavku na spôsob tohto vymedzenia. Dôvod zrušenia členstva sa musí v rozhodnutí uviesť tak, aby bolo zrejmé, aké sú skutočné dôvody, ktoré vedú druhého účastníka ku zrušeniu členstva, čo chcel účastník prejavovať, t.j., ktorý zákonný dôvod zrušenia členstva uplatňuje, a aby sa zabezpečilo, že uplatnený dôvod zrušenia členstva sa nebude môcť dodatočne meniť. Preto je potrebné, aby sa tento dôvod určitým spôsobom konkretizoval uvedením skutočností, v ktorých účastník vidí realizáciu zákonného dôvodu zrušenia členstva tak, aby nemohli vzniknúť pochybnosti o tom, z ktorého dôvodu sa členstvo ruší. Skutkovo vymedzený dôvod je taký, ktorý možno subsumovať pod niektorú zo skutkových podstát ustanovenia § 31 zák. č. 162/1990 Zb.

Rozhodnutie žalovaného obsahovalo výrok a odôvodnenie. Vo výrokovej časti uviedol, že predstavenstvo rozhodlo o zrušení členstva žalobcu z dôvodu jeho nadbytočnosti v dôsledku organizačných zmien. Dôvod uvedený vo výrokovej časti je v rozpore so skutkovým stavom uvedeným v odôvodnení rozhodnutia, v zmysle ktorého žalobca súhlasil s pracovným zaradením ako robotník v rastlinnej výrobe, avšak po 18.05.1992

nenastúpil do práce, preto žalovaný dospel k záveru, že nemá záujem pracovať ako robotník, a že pre žalobcu nemá žiadnu prácu.

Z hľadiska vyššie uvedeného napadnutý právny úkon je neurčitý a v rozpore s ustanovením § 31 ods. 3 zák. č. 162/1990 Zb., nakoľko žalovaný najskôr vyslovil, že žalobca je nadbytočný (zrejme vychádzal z jeho zaradenia ako technicko-hospodárskeho pracovníka), následne uviedol, že došlo k dohode o zmene druhu práce (v ktorom však žalovaný nevykazoval nadbytočnosť) a napokon konštatoval, že žalobca nemá záujem o prácu robotníka a ani žalovaný nemá žiadnu prácu pre žalobcu.

Súd prvého stupňa sa navyiac zaoberal aj vecnými dôvodmi zrušenia členstva žalobcu, pričom dospel k správne záveru, že na základe predloženej organizačnej štruktúry žalovaného a výpovede svedkov žalovaný neunesol dôkazné bremeno svojej obrany.

Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu veci Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté čiastočné rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí o veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. októbra 2008

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu